Resultaten van een raadpleging over windenergie in de regio Alblasserwaard

Mei 2024

POPULYTICS
What would you do?

Colofon

Dit onderzoek is uitgevoerd door Populytics, een spin-off van de TU Delft, in opdracht van de RES-regio Alblasserwaard.

Auteurs

Martijn de Vries (martijn@populytics.nl)
Charlotte Tuit (charlotte@populytics.nl)
Wendel Scholma (wendel@populytics.nl)
Niek Mouter (niek@populytics.nl)

Datum

Mei 2024

Status

Eindrapport

Contact

Populytics b.v.
Frambozenweg 139
2321 KA Leiden
info@populytics.nl
www.populytics.nl

"Noordeloos. De Kaaiwetering naar het noorden"
Foto door Jan Dijkstra via Wikimedia Commons

Opbouw van dit rapport

Hoofdresultaten

- Introductie, methode en doel van de raadpleging 5
- Dataverzameling 6
- Hoe vaak zijn de verschillende delen van de raadpleging ingevuld? 7
- Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren? 8
- Opzet van de raadpleging 9
- Keuzetaak 1: Waarmee moeten de gemeenten Gorinchem en Molenlanden volgens jou vooral rekening houden bij keuzes over windmolens? 10
  - Gemeenschappelijke waarden 11
  - Verschillende prioriteiten uitgesplitst naar woonlocatie 12
- Keuzetaak 2: Voorkeuren over de mogelijke locaties voor windturbines 15
  - Verschillende argumenten voor de 6 mogelijke zoekgebieden 16
- Wat vinden deelnemers over windmolens bij Avelingen 20
- Wat vinden omwonenden van de doelen van de gemeenten? 21
- Verschillende en overeenkomstige prioriteiten tussen deelnemers met verschillende meningen over het windenergie doel van de gemeenten 22
- Verschillende perspectieven op windenergie in de regio Alblasserwaard 23
- Conclusies en beleidsaanbevelingen 24

Bijlage: Aanvullende analyses en informatie

1. Opbouw van de raadpleging 26
2. Onderbouwing van het PWE ontwerp 33
3. Dataverzameling, meer informatie over de steekproeven en gevoeligheidsanalyses 35
4. Aanvullende analyses keuzetaak 1 49
   1. Gemiddelde punten uitgesplitst naar gemeente
   2. Gemiddelde punten uitgesplitst naar wijken in Gorinchem
   3. Gemiddelde punten uitgesplitst naar kernen in Molenlanden
   4. Gemiddelde punten uitgesplitst naar meningen over het duurzame energie doel
   5. Gemiddelde punten uitgesplitst naar meningen over het duurzame energie doel
5. Aanvullende analyses keuzetaak 2 53
   1. Gemiddelde keuzes voor windmolens: totaal & direct omwonenden
   2. Keuzes voor windlocaties uitgesplitst (totaal)
   3. Keuzes voor windlocaties uitgesplitst naar gemeente
   4. Aantal gekozen windlocaties per deelnemer
6. Kwalitatieve analyses 56
   1. Uitleg: hoe zijn de motivaties geanalyseerd
   2. Motivaties over waarden
   3. Argumenten bij zoeklocaties voor windmolens
   4. Unieke kenmerken per zoeklocatie
   5. Analyses open vragen
7. Aanvullende analyses Avelingen 92
8. Aanvullende analyses over duurzaamheid en windambitie 95
9. Analyses deelnemerservaringen 104

Hoofdresultaten

Introductie, methode en doel van de raadpleging

Introductie
De gemeenten Gorinchem en Molenlanden willen meer schone energie opwekken. De RES regio Alblasserwaard, waarin de gemeenten samenwerken met het waterschap Rivierenland en de provincie Zuid-Holland, heeft de ambitie om in 2030 15% duurzame energie op te wekken, waarvan ongeveer de helft (7,35%) met windenergie. De gemeente wil graag meer inzicht krijgen in de afwegingen die inwoners maken rond dit onderwerp. Populytics is gevraagd om een raadpleging uit te voeren waarin inwoners van de gemeenten Gorinchem en Molenlanden en omliggende gemeenten hun voorkeuren, waarden en zorgen kunnen uiten over de verschillende aspecten van de windenergie ambitie in het algemeen en de verkenning naar mogelijke locaties voor windenergie van de RES Alblasserwaard in het bijzonder.

Methode
In deze raadpleging maken we gebruik van de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) methodiek. De essentie van een PWE is dat grote groepen burgers een advies kunnen geven over een keuzevraagstuk van de overheid. Burgers worden als het ware op de stoel van de overheid gezet. Het keuzevraagstuk van een overheid wordt nagebootst in een online omgeving. Burgers worden zich bewust van het dilemma waar de overheid voor staat. Ze krijgen een overzicht van de voor- en nadelen van de opties waartussen de overheid kan kiezen en de beperkingen die er zijn. Vervolgens wordt er aan de deelnemende burgers gevraagd wat zij hun overheid adviseren.

Doel van de raadpleging
Het doel van de PWE is om te onderzoeken welke overwegingen, waarden, bezwaren en zorgen inwoners belangrijk vinden in de besluitvorming rond windenergie en hoe zij bepaalde waarden tegen elkaar afwegen. We willen weten wat mensen belangrijk en minder belangrijk vinden als het gaat om het plaatsen van windmolens op verschillende locaties. Daarom vragen we hen om keuzes te maken en uit te leggen waarom ze die maken. Zo krijgen we inzicht in hun prioriteiten.

Het doel van deze raadpleging is niet om het draagvlak voor windturbines in het algemeen of voor de mogelijke zoeklocaties te meten. We presenteren de resultaten daarom niet als een stemming, maar als een manier om inzicht te krijgen in welke verschillende perspectieven er zijn in de regio.

De resultaten van de PWE kunnen worden gebruikt om inzicht te krijgen in welke mate inwoners verschillend of juist hetzelfde denken over allerlei dimensies die relevant zijn in de besluitvorming rond windenergie. Wanneer we verschillende perspectieven beschouwen, dan kunnen we ook achterhalen wat de kenmerken zijn van inwoners die vanuit een bepaald perspectief naar het onderwerp kijken. We kijken ook naar welke waarden er voor inwoners belangrijk zijn in de besluitvorming over windenergie, welke waarden inwoners delen en welke zorgen en bezwaren er achter bepaalde waarden zitten.

Meer weten? Zie bijlage 1 voor meer informatie over de opbouw van de raadpleging en bijlage 2 voor de onderbouwing van de ontwerpkeuzes.

Dataverzameling

Inwoners konden in de periode van 3 april 2024 tot en met 25 april 2024 deelnemen

Open raadpleging

De PWE is opengesteld voor alle inwoners van de regio Alblasserwaard om ervoor te zorgen dat er geen deelnemers worden uitgesloten die wel hun stem willen laten horen. Aan deze open raadpleging deden online **1.668** mensen mee.

Gesloten raadpleging

Een nadeel van deze open raadpleging is dat deelnemers die een groot belang of veel interesse hebben in het onderwerp mogelijk oververtegenwoordigd zijn. Daarom is de raadpleging ook uitgezet onder een geselecteerde steekproef van 8.300 omwonenden van de mogelijke zoeklocaties en 3.100 overige inwoners uit de gemeenten Gorinchem en Molenlanden. Naar de inwoners van de geselecteerde steekproef is een brief gestuurd met daarin een uitnodiging voor de raadpleging en een unieke code.

- In totaal deden **714 omwonenden** mee met een code. We zien een diverse groep. Deze steekproef is groot en divers genoeg om vanuit de steekproef representatieve uitspraken te doen over alle omwonenden.
- In totaal deden **138 niet-omwonenden** mee met een code. Deze steekproef is te klein om representatieve uitspraken te doen over de voorkeuren van alle inwoners uit de gemeenten. Daarom rapporteren we niet apart de resultaten van deze steekproef. Deze deelnemers zijn meegenomen in het totaal.

Robuuste resultaten

- Uit gevoeligheidsanalyses blijkt dat de voorkeuren van de gesloten raadpleging met direct omwonenden niet significant verschillen van de voorkeuren van de overige deelnemers.
- Bovendien blijkt dat de voorkeuren van deelnemers met verschillende sociaal-demografische kenmerken zoals leeftijd en opleidingsniveau nauwelijks verschillen.
- Naar welk deel van de deelnemers je ook kijkt, de hoofdconclusies zijn hetzelfde. Om deze reden presenteren we voornamelijk de uitkomsten voor het totale aantal deelnemers (**2.520**) dat meedeed aan de online versie van de raadpleging.
- Op gemeente- en gebiedsniveau zien we wel enkele interessante overeenkomsten en verschillen, waarover we rapporteren in de samenvatting.

Meer weten? Zie bijlage 3 voor aanvullende informatie over de dataverzameling en de steekproeven.

Sociaal-demografische kenmerken van de deelnemers

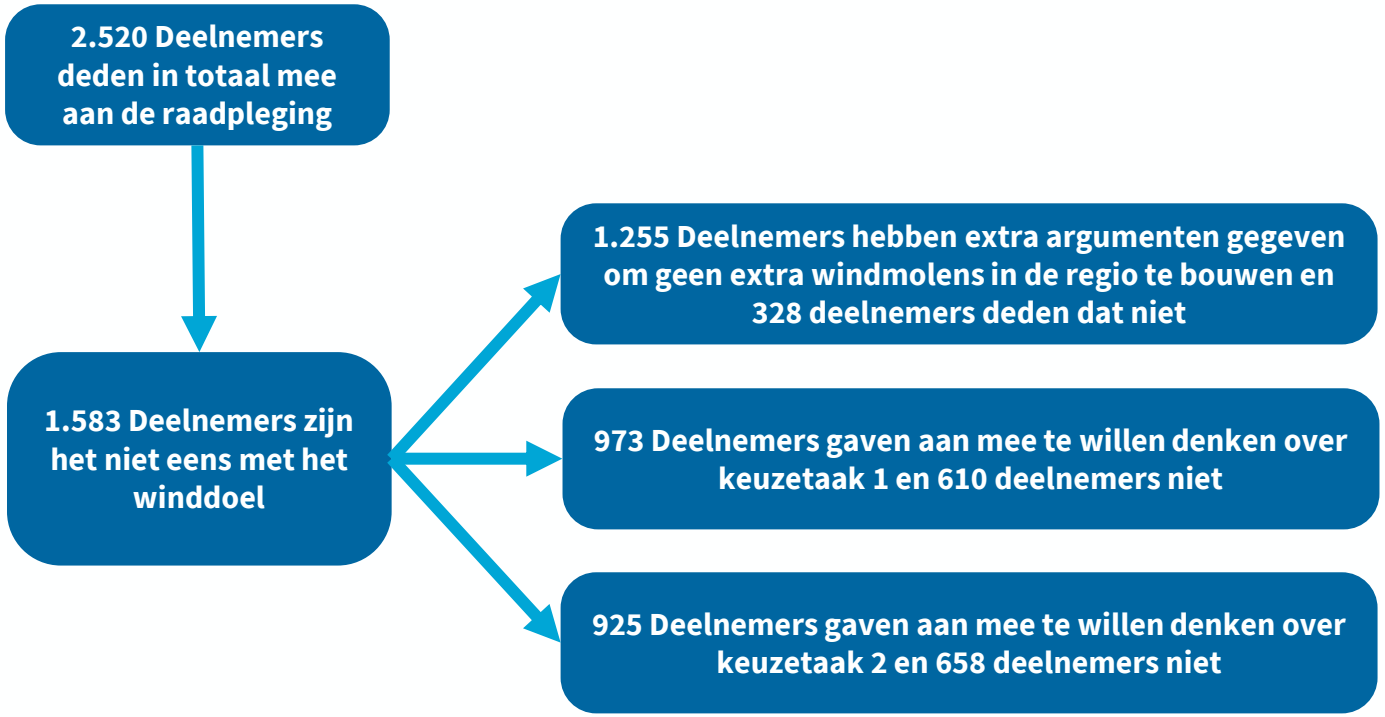
	Populatie Alblasserwaard*	Deelnemers omwonenden (n=714)	Deelnemers totaal (n=2.520)
Leeftijd			
18 tot 34 jaar	27,1%	7,6% (54)	10,6% (268)
35 tot 64 jaar	47,9%	60,8% (434)	63,0% (1.588)
65 en ouder	25,0%	30,0% (214)	24,7% (622)
Opleiding**			
Praktisch	28,5%	9,0% (64)	9,7% (245)
Middelbaar	36,5%	31,0% (221)	30,8% (776)
Theoretisch	34,9%	52,7% (376)	53,8% (1.357)
Gemeente			
Gorinchem	17,7%	15,3% (109)	12,6% (318)
Hardinxveld-Giessendam	8,3%	0,1% (1)	1,7% (43)
Molenlanden	20,3%	77,5% (553)	66,6% (1.678)
Papendrecht	14,9%	5,7% (41)	10,6% (267)
Sliedrecht	11,8%	-	1,4% (36)
Vijfheerenlanden	27,1%	0,2% (1)	1,2% (30)
Andere gemeente dichtbij de Ablasserwaard	-	-	4,0% (102)
Andere gemeente in Nederland	-	-	0,4% (10)

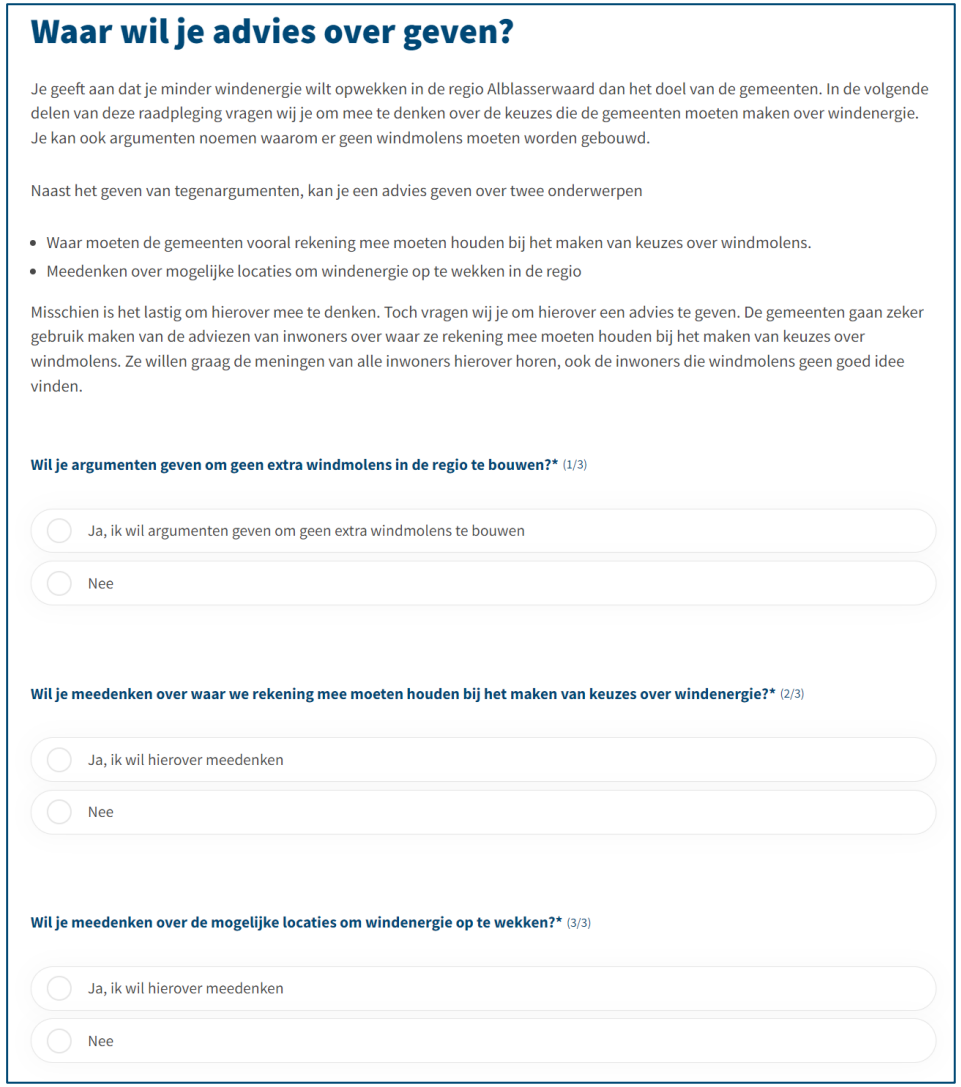
** Bron: CBS. Populatiegegevens voor inwoners 15 jaar en ouder over 2023.*
*** Voor opleidingsniveau zijn enkele categorieën samengevoegd. Onder praktisch geschoold vallen: Basisschool, Mbo niveau 1, Havo/vwo klas 1, 2 of 3 en Vmbo. Middelbaar geschoold: Havo/vwo klas 4, 5 of 6 en Mbo niveau 2, 3 of 4 (de basisberoepsopleiding, de vakopleiding, of de middenkader- en specialistenopleidingen). Theoretisch geschoold: Hbo en Universiteit.*

Hoe vaak zijn de verschillende delen van de raadpleging ingevuld?

Deelnemers die aangaven dat ze het niet eens zijn met het doel om in 2030 7,35% van de energie met windmolens op te wekken, kregen de vraag waarover ze advies wilden geven. Ze konden aangeven één of beide keuzetaken over te slaan. Maar ze konden ook alsnog ervoor kiezen om wel mee te denken. Er werd deze deelnemers ook de optie geboden om argumenten te geven waarom zij geen extra windmolens in de regio willen bouwen.

In totaal hebben 1.864 deelnemers keuzetaak 1 ingevuld en 1.250 deelnemers keuzetaak 2

Waar wil je advies over geven?

Je geeft aan dat je minder windenergie wilt opwekken in de regio Alblasserwaard dan het doel van de gemeenten. In de volgende delen van deze raadpleging vragen wij je om mee te denken over de keuzes die de gemeenten moeten maken over windenergie. Je kan ook argumenten noemen waarom er geen windmolens moeten worden gebouwd.

Naast het geven van tegenargumenten, kan je een advies geven over twee onderwerpen

- Waar moeten de gemeenten vooral rekening mee moeten houden bij het maken van keuzes over windmolens.
- Meedenken over mogelijke locaties om windenergie op te wekken in de regio

Misschien is het lastig om hierover mee te denken. Toch vragen wij je om hierover een advies te geven. De gemeenten gaan zeker gebruik maken van de adviezen van inwoners over waar ze rekening mee moeten houden bij het maken van keuzes over windmolens. Ze willen graag de meningen van alle inwoners hierover horen, ook de inwoners die windmolens geen goed idee vinden.

Wil je argumenten geven om geen extra windmolens in de regio te bouwen?* (1/3)

- Ja, ik wil argumenten geven om geen extra windmolens te bouwen
- Nee

Wil je meedenken over waar we rekening mee moeten houden bij het maken van keuzes over windenergie?* (2/3)

- Ja, ik wil hierover meedenken
- Nee

Wil je meedenken over de mogelijke locaties om windenergie op te wekken?* (3/3)

- Ja, ik wil hierover meedenken
- Nee

Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

Waardering van de raadpleging

- Deelnemers waardeerden de raadpleging gemiddeld met het rapportcijfer 6,3. Dat is ongeveer hetzelfde cijfer als raadplegingen die zijn gedaan in andere gemeenten over windenergie.
- 77% van de deelnemers gaf de raadpleging een voldoende (een 6 of hoger).
- 93% van de deelnemers vond het een belangrijk onderwerp om hun mening over te geven.
- Een meerderheid (72%) zou de methode vaker inzetten om inwoners te betrekken.

Deelnemers vinden dat het advies van inwoners zwaar moet wegen

- Bijna de helft (48%) van de deelnemers geeft aan dat het advies van inwoners zwaarder moet wegen dan het advies van experts. Zo'n resultaat is niet eerder vertoond in de 70 raadplegingen die we hebben uitgevoerd in Nederland. Normaliter vindt 20-30% van de deelnemers dat het advies van inwoners zwaarder moet wegen dan het advies van experts.
- Hoe is dit te verklaren? Het valt op dat deelnemers zeer vaak en uitvoerig ingaan op hele specifieke unieke kenmerken van hun leefomgeving die volgens hen beschermd moeten worden. Het is voorstelbaar dat veel inwoners vinden dat zij een betere inschatting kunnen maken van de waarde van deze unieke kenmerken dan een expert.

Meer weten? Zie bijlage 9 voor een overzicht van de analyses naar deelnemerservaringen

"Fijn dat de gemeenten meer gaan luisteren naar de mening van hun inwoners. Dit moet veel meer gebeuren!"

"Goed dat het niet alleen gesloten vragen zijn maar dat er daarbij ruimte is om opmerkingen te maken!"

"Hoe goed een raadpleging ook kan zijn, het vertrouwen van de burger wordt niet gewonnen door een raadpleging, maar met hetgeen er met de uitslag wordt gedaan."

Opzet van de raadpleging

Het doel van de PWE is om te onderzoeken welke overwegingen, waarden, bezwaren en zorgen inwoners belangrijk vinden in de besluitvorming rond de windverkenning van de RES Alblasserwaard. We willen weten hoe inwoners bepaalde waarden tegen elkaar afwegen en wat inwoners belangrijk vinden als het gaat om het plaatsen van windmolens op verschillende locaties. Daarom bestond deze PWE-raadpleging uit twee keuzetaken.

Keuzetaak 1: prioriteiten binnen de windambitie
In de eerste keuzetaak kregen deelnemers opties te zien waar de gemeente extra rekening mee kan houden bij het maken van plannen voor windmolens. Door 80 punten te verdelen over deze opties konden zij de gemeenten adviseren over waar meer of minder rekening mee moet worden gehouden. Deelnemers kregen bij elke optie informatie over de gevolgen van het adviseren van een optie.

Keuzetaak 2: overwegingen rondom de mogelijke locaties voor windturbines (dit onderdeel konden deelnemers overslaan)
In de tweede keuzetaak kregen deelnemers 6 mogelijke locaties voorgelegd waarbij ze met een schuifje konden aangeven waar en hoeveel windmolens ze zouden plaatsen om aan de opwekdoelstelling van de gemeenten te voldoen. Wanneer dit doel nog niet was gehaald, kon men niet verder met de raadpleging. Het doel van deze keuzetaak is niet om het draagvlak voor windturbines op de mogelijke locaties te meten. We willen weten wat mensen belangrijk vinden als het gaat om het plaatsen van windmolens op verschillende locaties. Daarom vragen we hen om keuzes te maken en uit te leggen waarom ze die maken. Zo krijgen we inzicht in hun prioriteiten. We presenteren de resultaten niet als een stemming, maar als een manier om te begrijpen welke verschillende perspectieven er zijn in de regio.

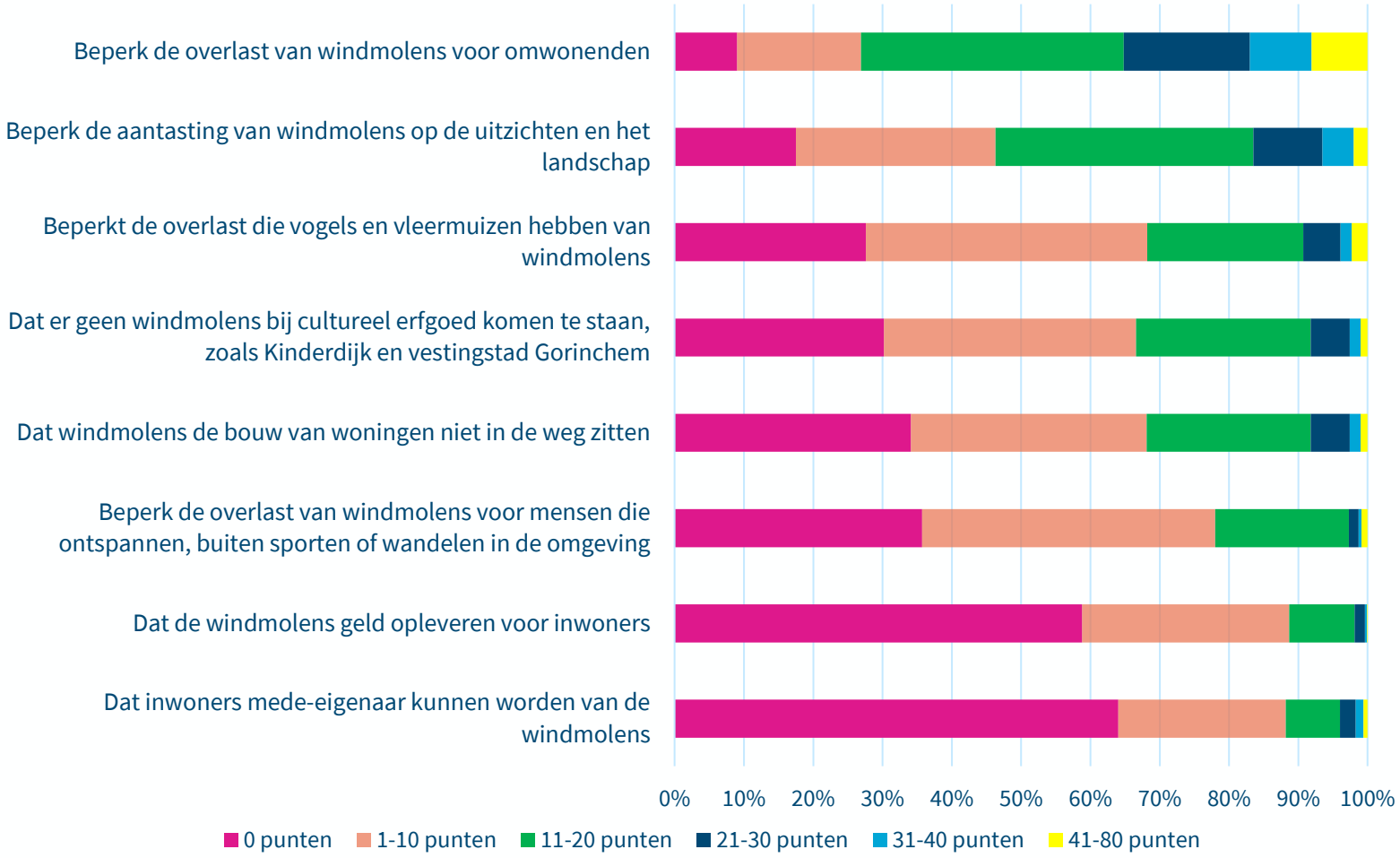
Overige vragen over duurzaamheid en windenergie
De focus van deze raadpleging is het ophalen van overwegingen, waarden en zorgen van inwoners over windverkenning van de RES Alblasserwaard. Maar er zijn ook meningen, vragen en zorgen over andere aspecten van het windenergiebeleid van de RES-regio. Daarom zijn er in de raadpleging extra vragen toegevoegd over de duurzaamheids- en windenergie doelstellingen.

Analyse
De keuzes en motivaties van deelnemers zijn op drie verschillende manieren geanalyseerd. Ten eerste geven wij een overzicht van welke waarden deelnemers meer of minder belangrijk vinden bij het maken van plannen over windenergie. Ten tweede hebben we de antwoorden van de deelnemers geanalyseerd met geavanceerde statistische analyses om te kijken of er verschillende groepen te onderscheiden zijn wat betreft hun voorkeuren. Ten derde hebben we de geschreven antwoorden systematisch geanalyseerd om beter te begrijpen welke overwegingen, meningen, zorgen en bezwaren er achter hun gemaakt keuzes zitten. Ook probeerden we vast te stellen of groepen inwoners met een verschillende opvatting over windenergie toch gelijksoortige of juist andere argumenten noemen.

Meer weten? Zie bijlage 1 voor meer informatie over de opbouw van de raadpleging en bijlage 2 voor de onderbouwing van de ontwerpkeuzes.

Keuzetaak 1: Waarmee moeten de gemeenten Gorinchem en Molenlanden volgens jou vooral rekening houden bij keuzes over windmolens?

Percentage deelnemers dat bepaalde hoeveelheid punten geeft

Toelichting

- Het beperken van overlast en aantasting van windmolens op de uitzichten en het landschap zijn gemiddeld genomen de belangrijkste waarden voor de deelnemers aan de raadpleging. Een meerderheid van de deelnemers geeft meer dan 10 punten aan deze opties. Aan het beperken van overlast voor omwonenden wordt door ongeveer 35% van de deelnemers meer dan 20 punten gegeven.
- Hierna vinden deelnemers het gemiddeld genomen het meest belangrijk dat windmolens geen overlast veroorzaken voor vogels en vleermuizen, cultureel erfgoed niet wordt aangetast en de bouw van woningen niet in de weg wordt gezeten. Tussen de 5-10% van de deelnemers geeft meer dan 20 punten aan deze opties.
- Deelnemers vinden het relatief onbelangrijk dat windmolens geld opleveren voor inwoners of dat inwoners mede-eigenaar kunnen worden. Meer dan de helft van de deelnemers geeft geen punten aan deze opties.
- Er zijn nauwelijks verschillen tussen de puntentoekenning van deelnemers op basis van de kenmerken leeftijd, opleidingsniveau of woningtype (*zie bijlage 3*). Er zijn wel verschillen op basis van woonlocatie. Die presenteren we verderop in de samenvatting.

Gemeenschappelijke waarden

Veel deelnemers vinden gezondheid en het beperken van overlast voor omwonenden de belangrijkste waarden waar de gemeente rekening mee moet houden
Deelnemers die het beperken van overlast voor omwonenden belangrijk vinden noemen voornamelijk argumenten en zorgen over het negatieve effect van windmolens op gezondheid en de leefomgeving. Voor veel deelnemers is dit de belangrijkste waarde waar de gemeenten zich voor moeten inspannen. Dit geldt voor alle subgroepen in de raadpleging (jong/oud, praktisch of academisch opgeleid, omwonende of niet en mensen die de winddoelen wel of niet steunen). Slechts een klein aantal deelnemers geeft geen punten aan het beperken van overlast voor omwonenden (9%). Deze deelnemers noemen met name dat het wel meevalt hoeveel overlast windmolens veroorzaken en vinden daarom dat dit geen beperkende factor moet zijn.

Landschap en cultuur zijn ook belangrijke waarden voor het merendeel van de deelnemers aan de raadpleging
Uit de raadpleging blijkt dat landschap en cultuur belangrijke waarden zijn voor een ruime meerderheid van de deelnemers aan deze raadpleging. Deelnemers die het beperken van aantasting van het landschap en cultureel erfgoed belangrijk vinden benoemen voornamelijk de unieke kenmerken van de omgeving zoals het platte polderlandschap, het groene hart, Kinderdijk en Nieuwpoort. Deze deelnemers vinden het belangrijk dat dit beschermd wordt. Deelnemers die deze waarden niet prioriteren vinden het niet per se onbelangrijk, maar stellen dat windmolens weinig tot geen negatieve gevolgen hebben voor deze waarden.

Natuur is ook een belangrijke waarde voor deelnemers aan de raadpleging
Deelnemers die het beperken van overlast voor de natuur belangrijk vinden noemen vooral argumenten en zorgen over de negatieve effecten voor dieren. Bovendien wordt regelmatig genoemd dat de natuur in Nederland al aanzienlijk onder druk staat en dat hier rekening mee moet worden gehouden bij het realiseren van duurzaamheidsdoelen.

Vergelijking met andere raadplegingen
Waarden als landschap en cultureel erfgoed krijgen in deze raadpleging veel meer prioriteit dan bijvoorbeeld in de raadpleging over windenergie in de provincie Utrecht. In de raadpleging voor de provincie Utrecht was cultuur erfgoed de minst belangrijke waarde en voorkomen van negatieve effecten voor vogels en vleermuizen was de samen met het voorkomen van overlast de meest belangrijke waarde.

Meer overeenstemming dan verschillen tussen gebieden
Als we kijken naar hoe deelnemers uit de verschillende gebieden waarden als gezondheid/overlast, landschap/cultuur en natuur prioriteren dan zien we meer overeenkomsten. Wel zien we nuanceverschillen die we bespreken op de volgende pagina's.

Meer weten? Zie bijlage 6 voor een overzicht van de kwalitatieve analyses van de geschreven motivaties van deelnemers.

Prioriteiten uitgesplitst naar deelnemers uit Gorinchem en Molenlanden

Gorinchem
In Gorinchem wordt significant hoger dan gemiddeld ingezet op dat windmolens niet in de buurt van cultureel erfgoed komen te staan. Dit geldt ook voor ‘dat windmolens de bouw van woningen niet in de weg moeten zitten’. Ook krijgt het voorkomen van overlast voor vogels en vleermuizen meer prioriteit dan het beperken van de aantasting op uitzichten en landschap.

Molenlanden
In Molenlanden wordt significant lager dan gemiddeld ingezet op dat windmolens niet in de buurt van cultureel erfgoed komen te staan. Vergeleken met Gorinchem wordt er iets hoger ingezet op uitzichten en landschap.

	Gemiddeld totaal	Gemeente Gorinchem	Gemeente Molenlanden
Beperk de overlast van windmolens voor omwonenden	21,2	20,3	21,6
Beperk de aantasting van windmolens op de uitzichten en het landschap	14,4	9,0	15,8
Beperk de overlast die vogels en vleermuizen hebben van windmolens	10,1	9,4	10,3
Dat er geen windmolens bij cultureel erfgoed komen te staan, zoals Kinderdijk en vestingstad Gorinchem	9,5	12,0	8,6
Dat windmolens de bouw van woningen niet in de weg zitten	9,3	11,1	9,0
Beperk de overlast van windmolens voor mensen die ontspannen, buiten sporten of wandelen in de omgeving	7,4	6,2	7,5
Dat de windmolens geld opleveren voor inwoners	4,2	5,0	3,9
Dat inwoners mede-eigenaar kunnen worden van de windmolens	4,0	7,0	3,4
Aantal deelnemers	2.520	257	1.251

Gemiddelde punten uitgesplitst naar wijken in gemeente Gorinchem

Overlast voor omwonenden
Scoort in alle wijken hoog.

Uitzichten en landschap
Scoort in gemeente Gorinchem minder hoog in vergelijking met sommige andere gemeenten. Dit is in alle wijken van de gemeente te zien, behalve in 'Buitengebied en Lingewijk'. Daar staat uitzicht en landschap op de twee positie.

Cultureel erfgoed
Dit scoort met name heel hoog in 'Binnenstad'

Bouw van woningen
Scoort bovengemiddeld hoog in "Gildenwijk, Stalkaarsen en Haarwijk'.

Mede-eigenaar worden van windmolens
Scoort bovengemiddeld hoog in 'Dalem, Hoog Dalem, Laag Dalem en Wijdschild'.

Kanttekening
Kernen met minder dan 30 deelnemers zijn samengevoegd voor een robuustere weergave van de resultaten

	Gemiddeld totaal	Gemeente Gorinchem	Binnenstad	Buitengebied en Lingewijk	Dalem, Hoog Dalem, Laag Dalem en Wijdschild	Gildenwijk, Stalkaarsen en Haarwijk
Beperk de overlast van windmolens voor omwonenden	21,2	20,3	14,8	26,8	16,1	22,2
Beperk de aantasting van windmolens op de uitzichten en het landschap	14,4	9,0	6,1	12,6	8,3	8,4
Beperk de overlast die vogels en vleermuizen hebben van windmolens	10,1	9,4	11,9	7,0	10,2	9,4
Dat er geen windmolens bij cultureel erfgoed komen te staan, zoals Kinderdijk en vestingstad Gorinchem	9,5	12,0	22,0	10,5	13,0	10,4
Dat windmolens de bouw van woningen niet in de weg zitten	9,3	11,1	8,8	7,6	10,4	13,9
Beperk de overlast van windmolens voor mensen die ontspannen, buiten sporten of wandelen in de omgeving	7,4	6,2	5,5	5,4	5,3	6,5
Dat de windmolens geld opleveren voor inwoners	4,2	5,0	4,9	3,0	6,7	5,0
Dat inwoners mede-eigenaar kunnen worden van de windmolens	4,0	7,0	6,1	7,2	10,0	4,2
Aantal deelnemers	2.520	252	29	39	75	109

Gemiddelde punten uitgesplitst naar kernen in gemeente Molenlanden

Overeenkomsten
In alle gebieden scoort de top 2 (overlast voor inwoners beperken en uitzicht en landschap beschermen) hoog.

Cultureel erfgoed
Mensen uit de kernen 'Kinderdijk en Nieuw-Lekkerland' en Schelluinen geven gemiddeld veel punten aan beschermen van het cultureel erfgoed Kinderdijk.

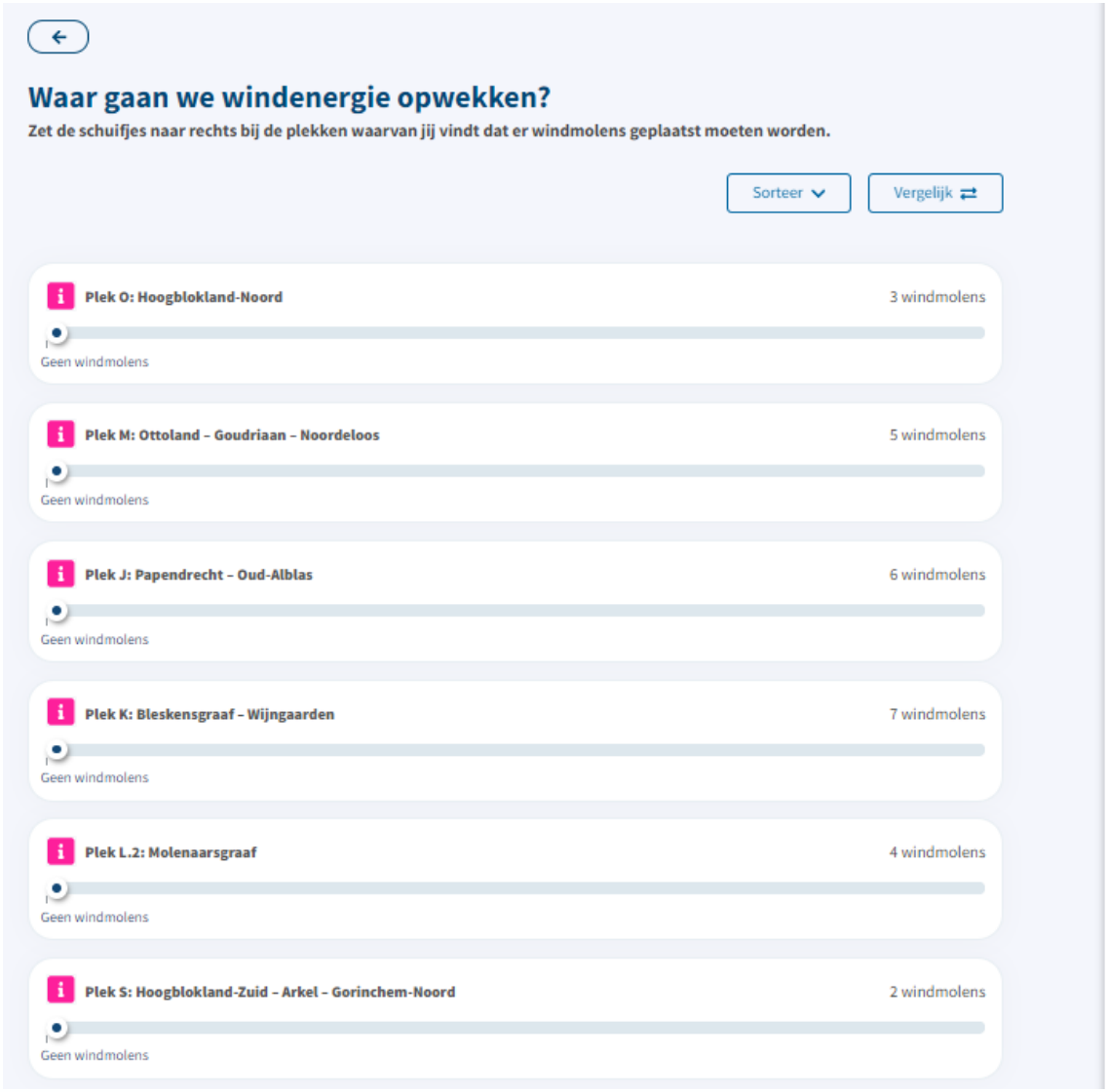
Bouw van woningen
In de gebieden Hoogblokland en Hoornaar worden gemiddeld meer punten ingezet op de optie dat windmolens de bouw van woningen niet in de weg moeten zitten.

Recreatie
Overlast voorkomen voor recreanten scoort bovengemiddeld hoog in 'Nieuwpoort, Langerak en Waal' en Schelluinen.

Kanttekening
Kernen met minder dan 30 deelnemers zijn samengevoegd voor een robuustere weergave van de resultaten.

	Gemiddeld totaal	Gem. Molenlanden	Arkel	Bleskensgraaf	Brandwijk en Molenaarsgraaf	Giessenburg en Giessen-Oudekerk	Gouderiaan en Ottoland	Groot-Ammers	Hoogblokland	Hoornaar	Kinderdijk en Nieuw-Lekkerland	Nieuwpoort, Langerak en Waal	Noordeloos	Oud-Alblas	Schelluinen	Streefkerk	Wijngaarden
Beperk de overlast van windmolens voor omwonenden	21,2	21,6	26,5	27,0	19,0	20,5	19,7	17,0	25,2	20,2	15,2	23,1	22,2	21,5	16,6	15,0	24,8
Beperk de aantasting van windmolens op de uitzichten en het landschap	14,4	15,8	12,5	17,4	18,7	15,5	21,0	14,2	14,0	17,7	11,8	14,8	12,5	16,5	13,5	23,1	16,2
Beperk de overlast die vogels en vleermuizen hebben van windmolens	10,1	10,3	12,2	10,5	7,9	12,9	12,5	12,3	7,6	7,3	15,3	8,4	7,5	7,8	10,1	8,5	10,9
Dat er geen windmolens bij cultureel erfgoed komen te staan, zoals Kinderdijk en vestingstad Gorinchem	9,5	8,6	5,8	7,5	9,0	8,5	5,2	6,8	5,0	7,5	16,6	9,3	6,2	11,3	16,2	9,8	8,3
Dat windmolens de bouw van woningen niet in de weg zitten	9,3	9	9,4	6,2	9,1	7,5	7,1	9,2	16,4	12,0	10,7	5,6	10,3	8,8	4,4	9,1	4,9
Beperk de overlast van windmolens voor mensen die ontspannen, buiten sporten of wandelen in de omgeving	7,4	7,5	7,1	6,3	6,2	5,8	8,8	9,7	6,5	8,3	4,7	11,6	8,4	7,4	10,7	6,1	9,0
Dat de windmolens geld opleveren voor inwoners	4,2	3,9	3,7	2,5	5,3	4,9	2,5	6,1	2,6	3,6	3,8	3,0	6,6	3,8	4,8	6,4	3,0
Dat inwoners mede-eigenaar kunnen worden van de windmolens	4	3,4	2,8	2,5	4,7	4,3	3,3	4,6	2,9	3,4	2,0	4,1	6,3	2,9	3,6	2,0	2,9
Aantal deelnemers	2.520	1.238	91	141	77	105	98	65	133	56	87	42	88	109	35	31	80

Keuzetaak 2: Voorkeuren over de mogelijke locaties voor windturbines

Toelichting

- In deze keuzetaak zijn 6 mogelijke zoeklocaties voorgelegd. Per locatie kon een bepaald aantal windmolens per locatie worden geadviseerd.
- Om de teller in het groen te krijgen moesten deelnemers minimaal 6 extra windmolens kiezen. Meer mocht ook. Deelnemers konden dit deel overslaan.

Geen draagvlakmeting: Het doel van deze keuzetaak is niet om het draagvlak voor windturbines op de mogelijke locaties te meten. Het doel van de PWE is om te onderzoeken welke overwegingen, waarden, bezwaren en zorgen inwoners belangrijk vinden in de besluitvorming rond windenergie en hoe zij bepaalde waarden tegen elkaar afwegen. We willen weten wat mensen belangrijk vinden als het gaat om het plaatsen van windmolens op verschillende locaties. Daarom vragen we hen om keuzes te maken en uit te leggen waarom ze die maken.

Systematische analyse: We hebben de motivaties die deelnemers voor hun keuzes gaven in twee stappen geanalyseerd.

- *Stap 1*: Eerst hebben we gekeken welke type overwegingen, argumenten en zorgen deelnemers delen bij hun keuzes voor bepaalde locaties.
- *Stap 2*: Vervolgens hebben we de motivaties van 1.000 deelnemers gecodeerd aan de hand van het codeboek met verschillende type overwegingen, argumenten en zorgen.

Op de volgende pagina's presenteren we de meest relevante inzichten over de waarden die het meest genoemd worden: overlast, landschap, cultuur en natuur. Daarnaast worden ook argumenten genoemd over woningbouw, recreatie, efficiënte, koppeling met infrastructuur en eerlijke verdeling van lusten en lasten. *Zie bijlage 6 voor de volledige analyse.*

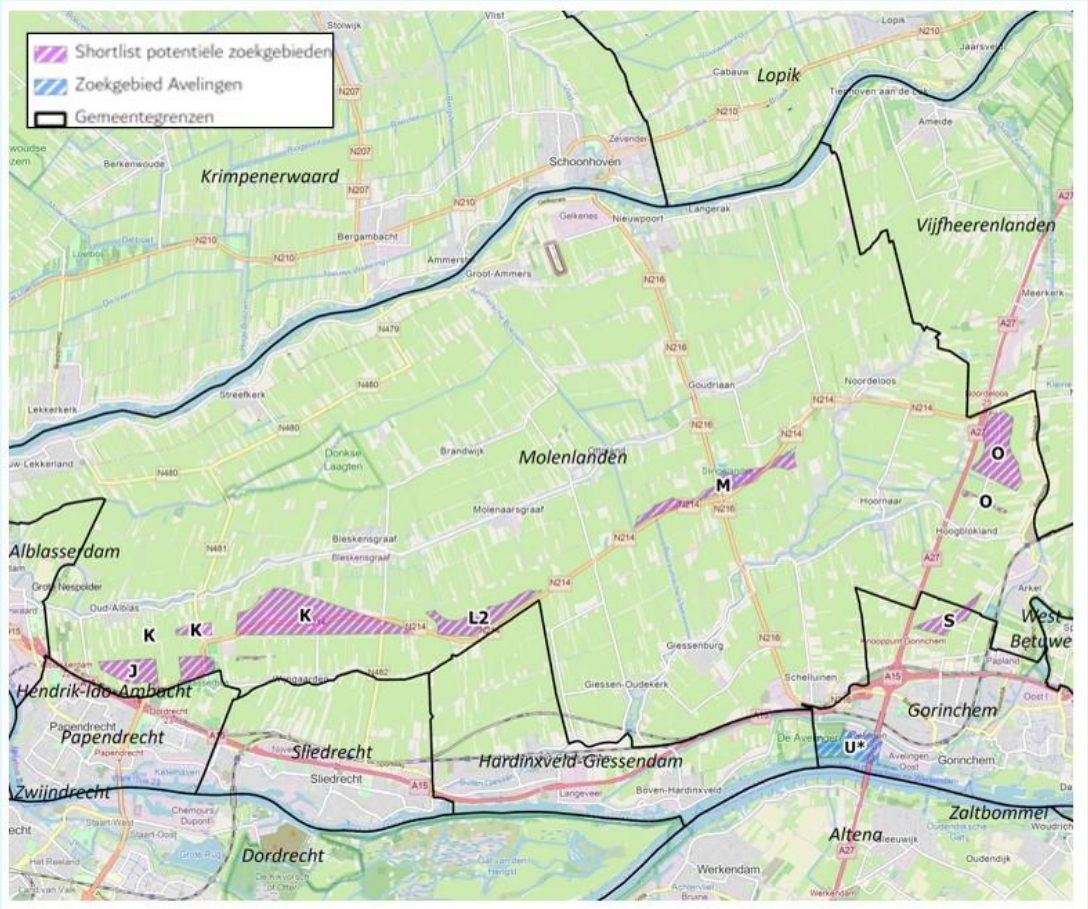
Verschillende argumenten voor de 6 mogelijke zoekgebieden

Overlast voor omwonenden
Er zijn veel deelnemers die zich zorgen maken over overlast voor omwonenden. Deze zorgen worden relatief vaker genoemd bij de zoekgebieden dichtbij de grote woonkernen: J, K, L.2, O en S. Bij plek M wordt dit argument minder vaak genoemd.

*Illustratieve quotes van deelnemers die **geen** windmolens bij een locatie selecteren:*
J) *"Ik denk dat deze plek te dicht bij een grote woonwijk ligt met alle gevolgen van dien."*
K) *"Lintbebouwing dichtbij, zowel Bleskensgraaf als Wijngaarden hebben hier direct zicht op en geluid en slagschaduw van."*
S) *"Te dicht bij bewoond gebied met veel inwoners. Gorinchem Noord bevat duizenden inwoners, de windmolens staan toekomstige woningbouw in de weg en ook zullen ze een abnormale geluidsoverlast bezorgen voor de bewoners van Gorinchem Noord wat niet eerlijk is.“*

Voor alle gebieden geldt dat er deelnemers zijn die adviseren om daar windmolens te plaatsen, omdat het volgens hen mogelijk is om windmolens te plaatsen zonder veel overlast voor omwonenden. Een belangrijke voorwaarde die hierbij vaak wordt genoemd is dat de windmolens ver weg van woningen en zoveel mogelijk naast bestaande infrastructuur worden geplaatst.

*Illustratieve quotes van deelnemers die **wel** windmolens bij een locatie selecteren:*
J) "Langs A15 goed te realiseren met weinig omwonenden."
L.2) "Lijkt mij de beste plek. Veel ruimte, en in de 'middle of nowhere'."
O) *"Het zit direct bij een snelweg. Geluidshinder kan daardoor weggestreept worden."*

Verschillende argumenten voor de 6 mogelijke zoekgebieden

Landschap
Voor alle gebieden geldt dat er veel deelnemers zijn die adviseren om geen windmolens te plaatsen omdat dit het landschap volgens hen te veel aantast. Dergelijke argumenten en zorgen worden het vaakste genoemd bij de gebieden middenin de Alblasserwaard: K, L en M.

*Illustratieve quotes van deelnemers die **geen** windmolens bij een locatie selecteren:*
K) *"Slechtste plaats is centraal in de Alblasserwaard. Is voor iedere inwoner storend en landschapvervuilend"*
L.2) *"Hier geen molens. Hier het unieke karakteristieke open polderlandschap behouden."*
M) *"Er is relatief weinig industrie maar een mooi boerenlandschap graag houd ik zo."*

Ook voor de gebieden J en O wordt het landschap als argument genoemd, maar iets minder vaak. Voor plek S wordt aantasting van het landschap zelden genoemd als reden om daar geen windmolens te plaatsen. Sommige deelnemers geven aan dat de impact op het landschap hier het kleinste is en ze noemen dit als argument waarom dit daarom een relatief geschikte plek is voor windmolens.

*Illustratieve quotes van deelnemers die **wel** windmolens bij een locatie selecteren:*
J) *"Dit vind ik de minst slechte plek van deze 6 opties. Door het Alblasserbos zijn de windmolens minder pontificaal aanwezig en er zijn minder dorpen die hier zicht op hebben."*
S) *"Zo dicht mogelijk richting meer stedelijk/industriegebied uit de polder."*

Natuur
Motivaties om geen windmolens te bouwen vanwege de negatieve gevolgen voor de natuur worden met name genoemd bij de locaties K, L en M.

*Illustratieve quotes van deelnemers die **geen** windmolens bij een locatie selecteren:*
K) *"De meest onmogelijke locatie. Hier is de hoogste migratie van de vogels en vleermuizen soorten tussen de Natura 2000 gebieden, de Biesbosch, Kinderdijk en Donkselaagten en het weidevogegebied ten noorden van Bleskensgraaf. "*
L.2) *"Hier liggen twee natuur stilte gebieden o.a kraaien bos en Ruijbroekse wetering en vliet Giesendamse binnenvliet met aan de overkant gegraven plassen met rietbegroeing voor vogels."*
M) *"Er zouden hier te veel bomen gerooid moeten worden om plaats te maken. Daarnaast zit het bij de slingelandse plassen, waar veel vogels en vleermuizen zich ophouden."*

Voor alle gebieden geldt dat er deelnemers zijn die zich niet veel zorgen maken over de impact op natuur. Enkele keren wordt door deelnemers die wel windmolens bij een locatie selecteren genoemd dat door het maken van bepaalde keuzes de negatieve gevolgen voor de natuur beperkt kunnen worden.

*Illustratieve quotes van deelnemers die **wel** windmolens bij een locatie selecteren:*
M) *"Rond het hoge kruispunt hebben weinig mensen er hinder van en een kleiner stukje natuur"*
O) *"De locatie ligt langs de snelweg A27 en daarmee zal zeker de geluidsoverlast minder zijn en voor natuur heeft het ook niet zo'n grote impact"*

Verschillende argumenten voor de 6 mogelijke zoekgebieden

Culturele waarden
Motivaties om geen windmolens te bouwen wegens de negatieve invloed op cultureel erfgoed worden met name genoemd bij de gebieden: J, K, L, M.

*Illustratieve quotes van deelnemers die **geen** windmolens bij een locatie selecteren:*
J) *"In de zichtlijn van de oude historische molens aan de Abbekesdoel"*
K) *"Aantasting van landelijke omgevingen en dichtbij de molens van Kinderdijk en het bos wat daar dichtbij is waar veel dieren leven"*
L.2) *“Zoekgebied L2 bevindt zich op dezelfde locatie waar een belangrijke Archeologische vindplaats is, ook wel de Hazendonk”*
M) *“Nabij beschermd dorpsgezicht Noordeloos en natuurgebied"*

Voor de overige gebieden wordt een enkele keer genoemd dat de invloed op het cultureel erfgoed hier beperkt is.

*Illustratieve quotes van deelnemers die **wel** windmolens bij een locatie selecteren:*
O) *"Minste argeologische monumentale waarde“*
L.2) *"Verder weg van erfgoed"*

Woningbouw
Dat windmolens de bouw van nieuwe woningen in de weg kunnen zitten wordt af en toe genoemd als argument om geen windmolens te plaatsen. Bijvoorbeeld bij plekken J, M, O en S.

*Illustratieve quote van een deelnemer die **geen** windmolens bij een locatie selecteert:*
0) *"Omdat Hoogblokland bij plaatsing van windmolens geen groeimogelijkheden meer heeft als dorp."*

Recreatie
Alleen voor de plekken L en M zien we zorgen genoemd worden over dat windmolens recreatie kunnen verstoren.

*Illustratieve quotes van deelnemers die **geen** windmolens bij een locatie selecteren:*
L) *"Past niet in landschap en natuur doelstellingen. Ook sterk negatief effect op het vakantie park"*
M) *"Te dichtbij vakantiepark en als dat stuk eraf is blijft er geen ruimte voor een rij molens die zoden aan de dijk zet"*

Verschillende argumenten voor de 6 mogelijke zoekgebieden

Efficiëntie
Er zijn een aantal locaties die deelnemers uitkiezen voor windmolens omdat ze het efficiënte plekken vinden. Dit wordt met name genoemd voor plek S.

*Illustratieve quote van een deelnemer die **wel** windmolens bij een locatie selecteert:*
S) *“De locatie ben ik het mee eens, de aantallen niet. Langs de A15 en A27 zijn industriële en infrastructurele locaties die ook nog in de buurt van aansluitpunten op het stroomnet liggen dus die zouden voldoen."*

Infrastructuur
Het plaatsen van windmolens dichtbij infrastructuur wordt ook genoemd als reden waarom een plek geschikt is. Dit geldt met name voor de plekken S, O en J.

*Illustratieve quotes van deelnemers die **wel** windmolens bij een locatie selecteren:*
S) *"Langs snelwegen het beste"*
O) *"Hier ligt de A27 wordt in de toekomst nog drukker dan stoort het minder nog meer ongemak."*
J) *"Langs A15 goed te realiseren met weinig omwonenden*
Beter dan langs de provinciaalse weg wat polderlandschap beinvloedt"

Eerlijke verdeling lusten en lasten
Deelnemers verdelen soms de windmolens over meerdere locaties, om de lusten en lasten eerlijk te verdelen of ze kiezen juist voor één locatie om de overlast te minimaliseren.

Wat vinden deelnemers over windmolens bij Avelingen?

Geen windmolens bij Avelingen?

	Molenlanden	Gorinchem
(Zeer) mee eens	19%	47%
Neutraal	15%	17%
(Zeer) mee oneens	62%	34%

Avelingen is meer geschikt dan andere locaties?

	Molenlanden	Gorinchem
(Zeer) mee eens	64%	19%
Neutraal	15%	22%
(Zeer) mee oneens	17%	57%

Inzichten

Eerder is gekeken naar Avelingen als plek voor windmolens. In oktober 2022 besloot de gemeente Gorinchem om onderzoeken naar windmolens bij Avelingen stop te zetten. Daarom kijken de gemeenten nu naar de 6 plekken die hierboven zijn besproken. Zijn deze 6 mogelijke plekken toch niet goed genoeg? Dan wordt er weer gekeken naar Avelingen. Daarom is in de raadpleging ook gevraagd wat deelnemers vinden van windmolens bij Avelingen.

Verschillen tussen inwoners uit Gorinchem en Molenlanden

- Van de deelnemers uit Gorinchem vindt 47% dat er geen windmolens moeten komen bij Avelingen. Bij deelnemers uit Molenlanden ligt dit percentage lager, namelijk op 19%. 64% van de deelnemers uit Molenlanden vindt Avelingen meer geschikt dat de 6 mogelijke plekken die voorlagen in deze raadpleging. 19% van de deelnemers uit Gorinchem vindt Avelingen meer geschikt.
- Hoewel de verschillen tussen deelnemers uit de twee gemeenten groot zijn, zijn er toch ook zeker deelnemers uit Gorinchem (34%) die het oneens zijn met de stelling dat er geen windmolens bij Avelingen moeten komen. En zijn er ook deelnemers uit Molenlanden die niet vinden dat Avelingen meer geschikt is dan de 6 plekken die voorlagen in deze raadpleging (17%).

Deelnemers die Avelingen minder geschikt vinden noemen vooral dat Avelingen dicht bij bewoond gebied ligt. Een deelnemer schrijft bijvoorbeeld: *"Avelingen ligt dichtbij bewoond gebied, de andere 6 plekken liggen meer afgelegen, en lijken mij daarom een betere keuze."* Ook geven deelnemers aan dat er al een keuze is gemaakt om geen windmolens te plaatsen bij Avelingen. Zij zien geen reden om hier van af te wijken.

Deelnemers die Avelingen meer geschikt vinden noemen vooral dat Avelingen een geschikte plek is omdat het dichtbij een industriegebied ligt en dat Gorinchem verantwoordelijkheid moet nemen. Een deelnemer schrijft bijvoorbeeld*: "Gorinchem moet eerlijk meedoen met het opwekken van energie en niet alle last op Molenlanden leggen."*

Zie bijlage 7 voor alle analyses van de vragen over Avelingen.

Wat vinden omwonenden van de doelen van de gemeenten?

Let op: Deze resultaten gaan alleen over de omwonenden van de zes zoekgebieden. Er is te weinig data om uitspraken te kunnen doen over alle inwoners van de regio Alblasserwaard.

Toelichting

Doelen van de gemeenten
De gemeenten Gorinchem en Molenlanden willen een deel van de energie voor de regio Alblasserwaard duurzaam opwekken. Het doel is om in 2030 15% van de energie duurzaam op te wekken in de eigen omgeving, waarvan ongeveer de helft (7,35%) windenergie. Aan het begin van de raadpleging is aan deelnemers gevraagd wat ze vinden van deze doelstellingen.

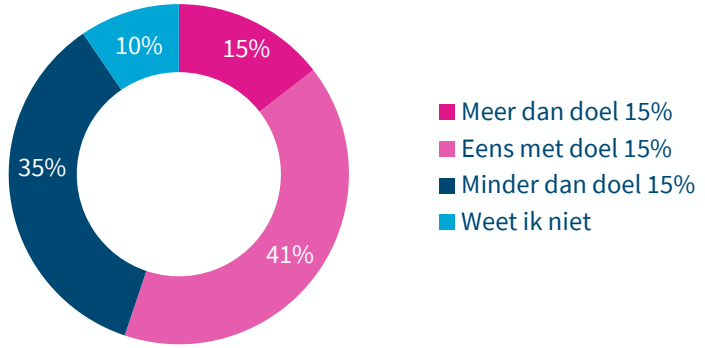
We kunnen representatieve conclusies trekken over direct omwonenden op basis van de 714 deelnemers die hebben meegedaan vanuit de gesloten raadpleging.

Er zijn verschillende opvattingen over de duurzame energie doelstelling voor 2030
- 56% van de direct omwonenden steunt het doel (of is ambitieuzer) om in 2030 15% van de energie duurzaam op te wekken in de regio Alblasserwaard. Deelnemers die vinden dat er meer dan 15% duurzaam moet worden opgewekt noemen met name dat het huidige doel niet genoeg is om klimaatverandering tegen te gaan.
- 35% van de direct omwonenden geeft aan het niet eens te zijn met dit doel. Veel deelnemers gaven een motivatie waarom ze dit niet willen. Het meest genoemd is dat windmolens op zichzelf niet duurzaam zijn omdat de materialen van de windmolens niet hergebruikt kunnen worden. En dat windmolens overlast en horizonvervuiling veroorzaken.

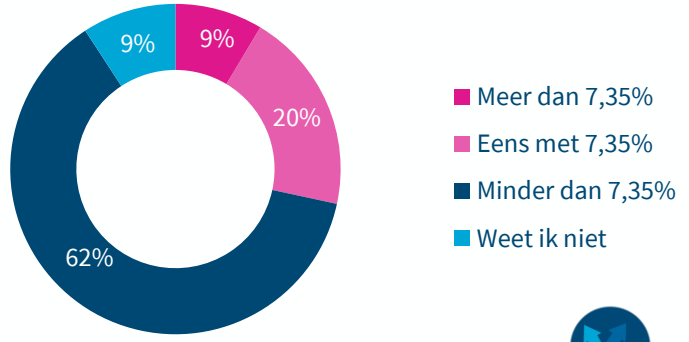
Het merendeel van de direct omwonenden vindt dat de gemeenten minder op windmolens moeten inzetten
- 62% van de direct omwonenden vindt dat de gemeenten minder dan 7,35% van de energie in 2030 met windmolens moeten opwekken. Net als bij de stelling over de duurzame energie doelstellingen noemen omwonenden als onderbouwing voor deze mening vooral overwegingen en zorgen over overlast voor inwoners en horizonvervuiling.
- 29% van de direct omwonenden steunt het doel (of is ambitieuzer). Door deze deelnemers wordt vaak genoemd dat windmolens een goede manier zijn om duurzaam energie op te wekken, mits er aan voorwaarden wordt voldaan die eerder aan bod zijn gekomen in deze samenvatting.

Zie bijlage 8 voor alle analyses van de vragen over de doelen van de gemeente.

Wat vind je van het doel om in 2030 15% van de energie duurzaam op te wekken in de regio Alblasserwaard?

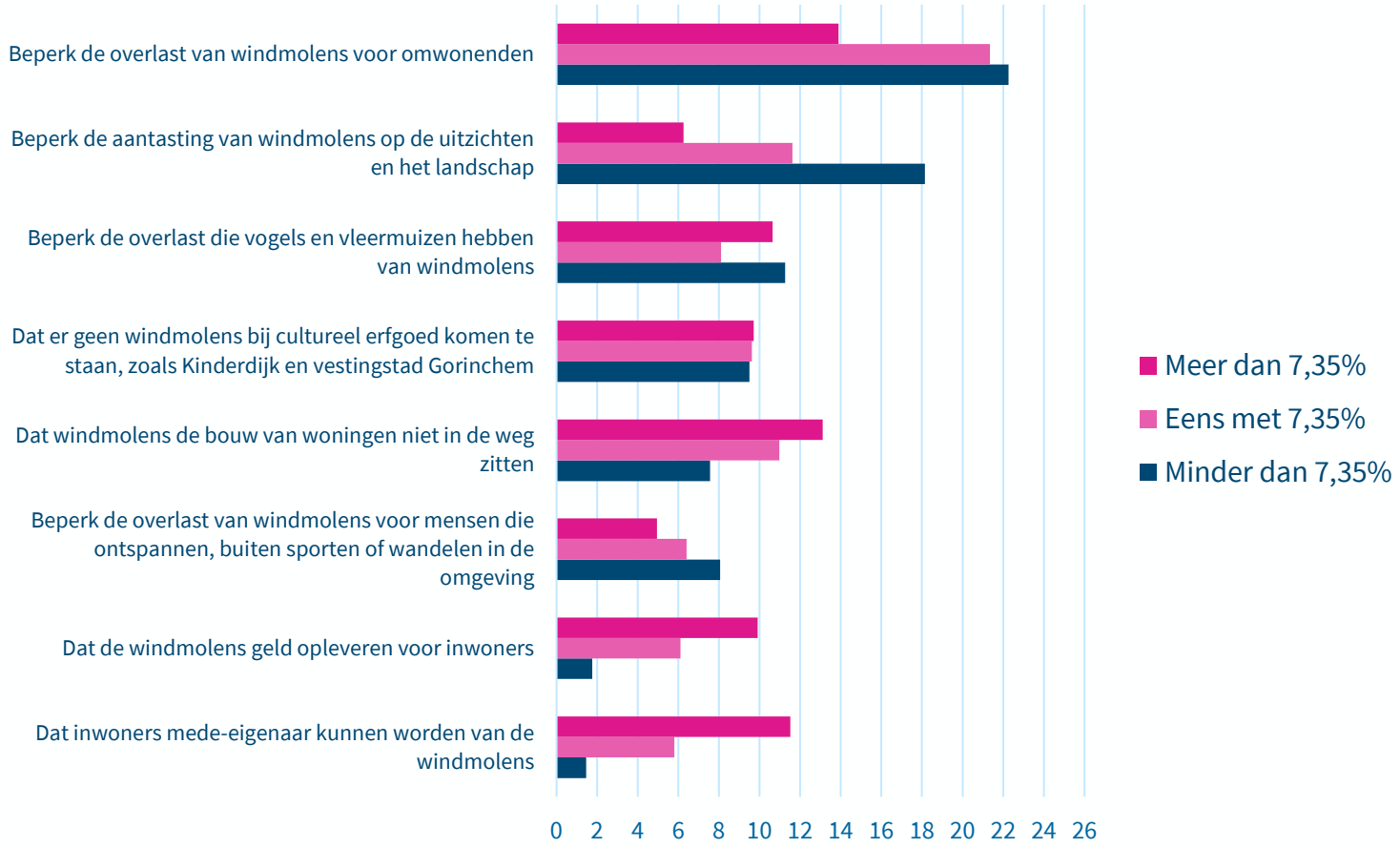

Wat vind je van het doel om in 2030 7,35% van de energie met windmolens op te wekken?

Verschillende en overeenkomstige prioriteiten tussen deelnemers met verschillende meningen over het windenergie doel van de gemeenten

Gemiddelde punten: Uitgesplitst naar mening over het windenergie doel

Inzichten

- Aan deelnemers werd gevraagd “Wat vind je van het doel om in 2030 7,35% van de energie met windmolens op te wekken?”. In de grafiek hiernaast worden de gemiddelde punten gegeven van deelnemers die meer willen doen dan het doel, deelnemers die het eens zijn met het doel en deelnemers die minder willen doen dan het doel.
- **Wat deelnemers ook van het windenergie doel van de gemeenten vinden, ze vinden het voorkomen van overlast gemiddeld genomen het meest belangrijk.**
- Ook het beperken van overlast voor vogels en vleermuizen en cultureel erfgoed wordt door deelnemers met verschillende meningen over het windenergie doel van de gemeente ongeveer even belangrijk gevonden.
- Deelnemers die het oneens zijn met het windenergie doel van de gemeente vinden het beperken van aantasting van het landschap belangrijker dan deelnemers die het eens zijn met de doelstelling (of ambitieuzer zijn).
- Deelnemers die het eens zijn met de doelstelling (of ambitieuzer zijn) vinden het belangrijker dat inwoners mede-eigenaar zijn en dat windmolens geld opleveren voor inwoners, vergeleken met deelnemers die het oneens zijn met de doelstelling. Dit inzicht zien we ook terug in andere raadplegingen.

Verschillende perspectieven op windenergie in de regio Alblasserwaard

Perspectief
Geen windenergie in de regio opwekken

Zorgen
- Grote zorgen over gezondheid en leefbaarheid omwonenden.
- Grote zorgen over aantasting uitzicht en verstoren van het landschap.
- *Vaak ook zorgen over het beleidsproces.*

Overwegingen
- Geen windmolens in de Alblasserwaard, onder geen enkele voorwaarde.

"Gezien de landschappelijke zorgen en aangetoonde gezondheidsproblemen, wat zeker een niet te verwaarlozen factor is plus het lage rendement van landwind energie, zal provincie zich meer moeten richten op afname van wind van zee. Daar zijn m.i. nog veel mogelijkheden.

Perspectief
Geen windenergie in mijn omgeving opwekken

Zorgen
- Grote zorgen over gezondheid en leefbaarheid omwonenden.
- Grote zorgen over aantasting uitzicht en verstoren van het landschap *in nabijheid van eigen woning*.

Overwegingen
- Geen windmolens waar ik er last van zou kunnen hebben.

"Hiermee wordt aan de doelstelling voldaan om windturbines te plaatsen. Een uiterst geschikte locatie en ver van mijn bed want zo werkt dit spelletje."

Perspectief
Negatieve gevolgen van windmolens beperken door 1 of 2 plekken te kiezen

Zorgen
- Zorgen over gezondheid en leefbaarheid omwonenden.
- Zorgen over aantasting uitzicht en verstoren van het landschap.

Overwegingen
- Als er windmolens komen, beperk dan de overlast door ze op maar 1 of 2 plekken neer te zetten. Met als doel:
  - Overlast beperken voor omwonenden.
  - Overlast beperken voor natuur.
  - Uitzicht en landschappen zoveel mogelijk sparen.

"Beter als bij elkaar dan meerdere plekken aantasten. Papendrecht is al een stedelijk gebied met hoogbouw, industrie enz."

Perspectief
Windmolens eerlijk verdelen

Zorgen
- Zorgen over gezondheid en leefbaarheid omwonenden.
- Zorgen over aantasting uitzicht en verstoren van het landschap.

Overwegingen
- Als er windmolens komen, verdeel ze dan eerlijk. Dit wordt verschillend opgevat:
  - Eerlijk: dicht bij gebruikers.
  - Eerlijk = op alle locaties een paar windmolens.

"Gepoogd is om tot een evenredige verdeling te komen"

Perspectief
Zo veel mogelijk windenergie opwekken

Zorgen
- Zorgen over gezondheid en leefbaarheid omwonenden.
- Zorgen over aantasting uitzicht en verstoren van het landschap.
- *Vaak grote zorgen over het klimaat.*

Overwegingen 1
- Belangrijk om klimaatdoel te halen.
- Windmolens zijn hiervoor het meest efficiënt.
- Als er windmolens komen, creëer dan draagvlak door mensen mee te laten profiteren en te betrekken als eigenaar.

Overwegingen 2
- Kleine groep voor wie klimaat niet de drijfveer is, maar de geldprikkel.

"Ik denk dat de energietransitie veel sneller moet, dat de gemeente daarbij zich vooral moet richten op windenergie. Derhalve waar er ook maar een molen kan mag er wat mij betreft een komen."

Conclusies en beleidsaanbevelingen

Het voorkomen van overlast voor omwonenden is de belangrijkste waarde bij het maken van plannen over windenergie in de regio Alblasserwaard
Hier maken veel deelnemers zich grote zorgen over. Ongeveer 35% prioriteert deze waarde boven alle andere waarden en er zijn maar weinig deelnemers die deze waarde onbelangrijk vinden. Veel deelnemers zijn het oneens met de ambitie om windenergie op te wekken, maar wat deelnemers ook van het windenergie doel van de gemeente vinden, ze vinden overlast voorkomen gemiddeld genomen het meest belangrijk.

Er is veel overeenstemming over welke waarden verder belangrijk zijn. Het beperken van aantasting van het landschap, culturele waarden en de natuur zijn ook belangrijke gemeenschappelijke waarden in de regio Alblasserwaard
Deelnemers die het beperken van aantasting van het landschap en cultureel erfgoed belangrijk vinden benoemen voornamelijk de unieke kenmerken van de omgeving zoals het platte polderlandschap, het groene hart, Kinderdijk en Nieuwpoort. Deelnemers die het beperken van overlast voor de natuur belangrijk vinden noemen vooral zorgen over de negatieve effecten voor dieren. Vergeleken met andere raadplegingen valt het op dat deelnemers veel prioriteit geven aan landschap en cultureel erfgoed.

Argumenten over het voorkomen van overlast worden vaker genoemd door deelnemers die windmolens middenin de Alblasserwaard adviseren, omdat daar minder mensen wonen. Deelnemers die de locaties middenin de Alblasserwaard niet adviseren noemen juist dat de negatieve invloed op het landschap, cultureel erfgoed en de natuur hier het grootste is.

Eerlijkheid is ook een belangrijke waarde om rekening mee te houden bij het maken van keuzes over windenergie
Regelmatig noemen deelnemers dat zij het belangrijk vinden dat de lusten en lasten van windenergie eerlijk worden verdeeld. Dit wordt genoemd door deelnemers die adviseren om de windmolens te verdelen over (een aantal) zoekgebieden. Dit wordt het meeste genoemd in de context van een eerlijke verdeling tussen Gorinchem en Molenlanden. Dit is onderdeel van de verklaring dat een meerderheid van de deelnemers uit Molenlanden Avelingen een geschiktere plek vinden dan de locaties in Molenlanden.

Vergeleken met eerdere raadplegingen over windenergie geeft een veel groter deel van de deelnemers aan dat het advies van inwoners zwaarder moet wegen dan het advies van experts (48%). Meestal is dat tussen de 20 en 30%
Deelnemers zien ook kansen om gevolgen voor omwonenden, het landschap en de natuur te voorkomen bij het bouwen van windturbines: langs bestaande infrastructuur, industrie en bestaande windturbines.

Aanbevelingen:
- Maak bij het selecteren van mogelijke zoeklocaties een zorgvuldige afweging tussen effecten op overlast voor omwonenden, landschap, cultureel erfgoed en natuur. Maar weeg ook een eerlijke verdeling van lusten en lasten mee.
- Geef expliciet aan hoe je deze waarden hebt meegenomen in de afweging. Voor inwoners van deze regio is het extra belangrijk om duidelijk te maken hoe de unieke kenmerken van de omgeving zijn meegewogen.
- Laat zien welke acties je hebt ondernomen om effecten op overlast, landschap, cultureel erfgoed en natuur zoveel mogelijk te beperken.